

Sygn. akt III RC 193/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 grudnia 2014 r.

Sąd Rejonowy w Ząbkowicach Śląskich III Wydział Rodzinny i Nieletnich w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Piotr Szykura

Protokolant Zofia Wajda

po rozpoznaniu w dniu 04.12.2014 roku w Ząbkowicach Śląskich

sprawy z powództwa małoletnich powodów P. O. i M. O. (1) reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową I. O. przeciwko M. O. (2)

o podwyższenie alimentów

I. zasądza od pozwanego M. O. (2) tytułem podwyższonych alimentów na utrzymanie małoletnich powodów M. O. (1) kwotę po 400 złotych miesięcznie (czterysta złotych), P. O. kwotę po 400 złotych miesięcznie (czterysta złotych) – łączna kwota alimentów wynosić będzie 800 złotych miesięcznie (osiemset złotych), poczynszy od dnia 09 grudnia 2014 roku, raty płatne z góry do 15-go dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat, do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów I. O., w miejsce dotychczasowych alimentów w kwocie po 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z małoletnich powodów, ustalonych ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Ząbkowicach Śl. dnia 13 czerwca 2012 roku w sprawie sygnatura akt III RC 136/12

II. w dalszej części powództwo oddała

III. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania w sprawie zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa

IV. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności

Sygn. akt III RC 193/14

UZASADNIENIE

I. O. jako przedstawicielka ustawowa małoletnich powodów M. i P. O. pozwem z dnia 22.09.2014 r. wniosła przeciwko pozwanemu M. O. (2) powództwo o podwyższenie alimentów z kwoty po 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z uprawnionych, ustalonych na podstawie ugody z dnia 13.06.2012 r. zawartej przed Sądem Rejonowym w Ząbkowicach Śl. w sprawie o sygn. akt III RC 136/12, do kwoty po 600 zł miesięcznie (łącznie 1 200 zł), płatnych z góry do dnia 15-go każdego miesiąca do rąk matki powodów oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu według norm prawem przewidzianych.

W uzasadnieniu pozwu I. O. podała, że od dnia orzekania o obowiązku alimentacyjnym pozwanego koszty związane z edukacją i rozwojem dzieci znacznie wzrosły. Powodowie uczęszczają do szkoły gimnazjalnej i koszt wyprawki szkolnej wzrósł o ponad 50% w porównaniu do kosztów ze szkoły podstawowej. P. i M. O. (1) dorastają, a ich szybki rozwój fizyczny generuje coraz większe koszty związane z ubiorem jak i wyżywieniem. Wymogi edukacyjne są również większe i dlatego powodowie potrzebują dodatkowych zajęć uzupełniających (korepetycji), co podnosi koszty ich utrzymania. I. O. dodała, że roszczenia powodów znajdują uzasadnienie w życiu codziennym.

Pozwany M. O. (2) w odpowiedzi na pozew z dnia 28.10.2014 r. wniósł o oddalenie powództwa o podwyższenie alimentów w całości oraz o zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów postępowania według norm.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie pozwany wskazał, że utrzymuje się z gospodarstwa rolnego, którego areal wynosi 2,9111 ha przeliczeniowego, zaś roczny dochód brutto za 2013 rok według obwieszczenia Prezesa GUS wyniósł 2 869 zł, zatem uzyskiwany roczny dochód brutto pozwanego wynosi 8 351,95 zł, co daje średnio miesięcznie kwotę 695,99 zł (brutto). Pozwany podał, że koszty obowiązkowego ubezpieczenia budynków, oc rolników i sprzętu rolniczego wynoszą rocznie 442 zł. Roczna składka do KRUS wynosi 1 596 zł. Do obowiązkowych kosztów doliczyć należy podatek od nieruchomości oraz koszty nawozów, nasion, paliwa itp. Pozwany mieszka u rodziców, którzy pomagają mu finansowo, bowiem sam nie jest w stanie utrzymać się wyłącznie z własnych dochodów. U pozwanego zdiagnozowano zanik nerwów wzrokowych, zez rozbieżny oka lewego i astygmatyzm krótkowzroczny obu oczu. Jest to wada nieoperacyjna, która nie rokuje żadnej poprawy, pozwanemu grozi całkowita utrata wzorku. Pozwany nie jest w stanie podjąć żadnej dodatkowej pracy zarobkowej, a jego możliwości zarobkowe są nieznaczne. Nawet przy pracach w gospodarstwie rolnym pozwany korzysta z pomocy najbliższej rodziny, nie jest bowiem w stanie wykonywać wszystkich prac osobiście. Pozwany nadmienił ponadto, że powodowie nie wykazali jakie zwiększone koszty związane z edukacją ponoszą. Pozwany podał, że ma dobry kontakt z synami, uczestniczy w ich życiu, pomaga w odrabianiu lekcji, kiedy matka dzieci jest w pracy. zatem wykonanie obowiązku alimentacyjnego przez pozwanego względem synów polega również w części na osobistych staraniach o ich wychowanie. Powodowie uczęszczają na dodatkowe zajęcia organizowane w szkole, które są nieodpłatne. Do szkoły jeżdżą autobusem szkolnym i nie ponoszą kosztów przejazdu. Podręczniki szkolne mają używane, kupione na jarmarku szkolnym. Małoletni na obiady przychodzą do babci, tj. matki pozwanego. W ocenie pozwanego usprawiedliwione potrzeby powodów nie zwiększyły się, natomiast możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego są mocno ograniczone m. in. złym stanem zdrowia.

Stanowisko stron nie uległo zmianie w toku procesu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni powodowie M. O. (1), ur. (...) w Z. i P. O., ur. (...) w S. są dziećmi pochodzącymi ze związku małżeńskiego I. O. i pozwanego M. O. (2). (okoliczność bezsporna)

Ugodą z dnia 13.06.2012 r. zawartą przed Sądem Rejonowym w Ząbkowicach Śl. w sprawie sygn. akt III RC 136/12 pozwany M. O. (2) został zobowiązany do łożenia tytułem alimentów na rzecz małoletnich synów M. i P. O. kwot po 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z powodów (łącznie 600 zł), płatne z góry do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w terminie płatności którejkolwiek z rat do rąk matki małoletnich I. O., począwszy od dnia 13.06.2012 r.

Matka powodów I. O. w dacie zawarcia ugody sądowej w przedmiocie alimentów pracowała zawodowo jako operator produkcji w (...) Sp. z o.o. w B., osiągając wynagrodzenie około 1 800 zł netto miesięcznie. Mieszkała wspólnie z dziećmi i pozwanym w należącym do niej i pozwanego domu położonym w (...).

M. i P. O. w dacie poprzedniego rozstrzygnięcia w przedmiocie alimentów uczęszczali do szkoły podstawowej. matka nie pobierała na nich zasiłku rodzinnego.

Pozwany M. O. (2) w czasie sprawy alimentacyjnej sygn. akt III RC 136/12 prowadził gospodarstwo rolne, z którego uzyskiwał dochody w wysokości około 600 zł miesięcznie. Nie podejmował dodatkowego zatrudnienia. Sporadycznie łożył na utrzymanie rodziny. Wyrokiem z dnia 25.03.2013 r. w sprawie sygn. akt I C 363/13 małżeństwo I. i M. O. (2) zostało rozwiązane przez Sąd Okręgowy w Świdnicy przez rozwód bez orzekania o winie stron. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi synami stron, M. i P. O., powierzono matce. Obowiązek alimentacyjny ojca M. O. (2) wobec małoletnich ustalony ugodą sądową z dnia 13.06.2012 r. zawartą w sprawie Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl. sygn. akt III RC 136/12 pozostawiono bez zmian.

Dowód: - akta Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl., sygn. akt III RC 136/12

- kserokopia wyroku Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 25.03.2013 r. w sprawie sygn. akt I C 363/13

I. O. w dalszym ciągu jest zatrudniona w (...) Sp. z o.o. w B. na stanowisku operatora. Jej średnie miesięczne wynagrodzenie wynosi około 1 990 zł netto. Wynagrodzenie nie jest obciążone z tytułu wyroków sądowych ani innych tytułów. I. O. nie pobiera na małoletnich synów świadczeń rodzinnych. Nie ma innych małoletnich dzieci (poza powodami) na utrzymaniu.

Dowód: - zaświadczenia o zatrudnieniu i zarobkach I. O. z dnia 16.10.2014 r. - k. 67

- zeznanie przedstawicielki ustawowej powodów I. O. – k. 80-82v.

I. O. nadal mieszka wraz z małoletnimi synami w B.. Z tytułu utrzymania i eksploatacji domu rodzina ponosi łącznie wydatki w kwocie około 334 zł w skali miesiąca, na co składają się: opłata za wywóz nieczystości - 45 zł, opłata za pobór energii elektrycznej – około 170 zł, opłata za gaz – około 23 zł, podatek od nieruchomości - 5 zł (60 zł rocznie), zakup opału (węgla i drewna) - 91 zł (1 100 zł rocznie). W domu obecnie zamieszkują trzy osoby.

Dowód: - dowody wpłaty należności za wywóz nieczystości - k. 13, 16-18

- faktura na zakup węgla i dokumenty dostawy - k. 14-15, 25-27

- dowody przelewu należności za energię elektryczną - k. 18-20

- zeznanie przedstawicielki ustawowej powodów I. O. – k. 80-82v.

Małoletni powodowie M. i P. O. w bieżącym roku szkolnym są uczniami Gimnazjum Publicznego w H.. Systematycznie uczęszczają na zajęcia szkolne i osiągają przeciętne wyniki w nauce. Kontakt ze szkołą utrzymuje ich matka I. O.. Koszty związane z uczęszczaniem małoletnich do szkoły to: składka na komitet rodzicielski - po 30 zł rocznie, ubezpieczenie - po 50 zł rocznie, zakup podręczników i przyborów szkolnych - około 625 zł rocznie (M. O. (1)) i około 430 zł rocznie (P. O.). Opłaty za obiady spożywane przez małoletnich w szkole wynoszą łącznie około 120-140 zł miesięcznie.

Dowód: - informacja szkoły z dnia 10.11.2014 r. - k. 76

- faktury VAT dot. opłat za obiady szkolne - k. 9-11

- faktury VAT dot. zakupu podręczników i przyborów szkolnych - k. 68-74

- zeznanie przedstawicielki ustawowej powodów I. O. – k. 80-82v.

Łączny koszt utrzymania małoletniego M. O. (1) wynosi około 780 zł miesięcznie, zaś małoletniego P. O. - około 760 zł miesięcznie. Na zakup dodatkowego wyżywienia dla dzieci (poza obiadami spożywanych w szkole) I. O. przeznaczą kwotę około 700 zł w skali miesiąca (średnio po 350 zł na rzecz każdego z małoletnich). Koszt zakupu środków higienicznych i kosmetycznych wynosi około 60 zł miesięcznie (po 30 zł). Na zakup odzieży i obuwia dla M. matka przeznaczą kwotę około 100 zł miesięcznie oraz 90 zł dla P.. Koszt zakupu leków stosowanych doraźnie wynosi około 30 zł miesięcznie w przypadku każdego z dzieci. Wydatki na rozrywkę i rekreację to wydatek rzędu 30 zł miesięcznie na rzecz każdego z uprawnionych. Udział każdego z małoletnich w kosztach utrzymania mieszkania wynosi około 111 zł. Koszty związane z uczęszczaniem powodów to szkoły to odpowiednio kwota około 60 zł w skali miesiąca (M.) i 45 zł (P.).

Dowód: - faktury VAT dot. zakupu obuwia dla małoletnich powodów - k. 12, 75

- zeznanie przedstawicielki ustawowej powodów I. O. – k. 80-82v.

I. O. w 2013 r. zaciągnęła kredyt bankowy na remont domu w kwocie 30 000 zł. Środki pochodzące z kredytu zostały przeznaczone na wykonanie remontu dachu budynku mieszkalnego i łazienki. Miesięczna wysokość raty kredytu wynosi 512 zł. Okres pozostały do spłaty to 5 lat.

Dowód: - zeznanie przedstawicielki ustawowej powodów I. O. – k. 80-82v.

Pozwany M. O. (2) ma wykształcenie zawodowe i z zawodu jest mechanikiem maszyn rolniczych. Posiada gospodarstwo rolne w B. o powierzchni około 2 hektarów fizycznych, a 2,9 hektarów przeliczeniowych, które otrzymał od swoich rodziców. Statystyczny dochód, jaki pozwany mógł osiągnąć z takiego areалу to kwota około 8 352 zł rocznie. Ponadto pozwany podejmuje również prace dorywcze w postaci robót polowych czy też remontowo-budowlanych. Wcześniej pozwany posiadał zatrudnienie na umowę o pracę w 2012 r. w firmie (...) w Z. jako pomocnik stolarza, które utracił z powodu redukcji etatów. Obecnie pozwany nie czyni starań o podjęcie stałej pracy.

Dowód: - zaświadczenie Burmistrza Z. z dnia 13.10.2014 r. - k. 32

- zeznanie świadka J. T. - k. 78v.-79v.

- zeznanie pozwanego M. O. (2) - k. 82v.-83v.

Roczna składka na obowiązkowe ubezpieczenie budynków i OC rolników oraz pojazdów rolniczych w 2014 r. wynosi 409 zł. Składka na ubezpieczenie społeczne w KRUS to kwota 399 zł kwartalnie.

Pozwany posiada samochód osobowy marki F. (...). Roczna składka na ubezpieczenie OC posiadacza w/w pojazdu wynosi 349 zł.

Dowód: - dokument ubezpieczenia budynków i oc rolników wraz z dowodami opłaty składek - k. 34-36

- informacje KRUS o wysokości składek na ubezpieczenie społeczne - k. 37-38

- informacja (...) o wysokości ubezpieczenia oc posiadaczy pojazdów mechanicznych - k. 33

- zeznanie pozwanego M. O. (2) - k. 82v.-83v.

Od kwietnia 2014 r. pozwany mieszka u swoich rodziców w B. w nieruchomości sąsiadującej z domem, w którym mieszkają powodowie wraz z matką. Rodzice pozwanego przebywają na emeryturze. Wspierają go finansowo, w tym również w imieniu pozwanego przekazują alimenty na rzecz powodów. Pozwany czasami odwiedza synów w ich miejscu zamieszkania pod nieobecność ich matki. W bieżącym roku pozwany przekazał powodom drewno opałowe o wartości 750 zł. W inny sposób nie pomaga synom materialnie.

Dowód: - zeznanie pozwanego M. O. (2) - k. 82v.-83v.

U M. O. (2) w 2009 r. zdiagnozowano zanik nerwów wzrokowych, zez rozbieżny oka lewego i astygmatyzm krótkowzroczny obu oczu. Z uwagi na w/w schorzenia pozwany jest osobą słabowidzącą. Ponadto stwierdzono u niego zaawansowany w stosunku do wieku zanik korowy półkul mózgowych o niejasnej etiologii. Od dwóch lat pozwany nie kontynuuje leczenia okulistycznego.

Dowód: - dokumentacja medyczna dotycząca leczenia okulistycznego M. O. (2) - k. 39-53

- zeznanie świadka J. T. - k. 78v.-79v.

- zeznanie pozwanego M. O. (2) - k. 82v.-83v.

Pozwany nie starał się dotychczas o uzyskanie stopnia niepełnosprawności ani o przyznanie renty. Mimo problemów ze wzrokiem pozwany prowadzi samochód osobowy i ciągnik rolniczy.

Dowód: - zeznanie świadka J. T. - k. 78v.-79v.

- zeznanie pozwanego M. O. (2) - k. 82v.-83v.

- zeznanie przedstawicielki ustawowej powodów I. O. – k. 80-82v.

Sąd zważył, co następuje:

Po wnikliwym przeanalizowaniu zebranych w sprawie dowodów i dokonaniu ich oceny w granicach przewidzianych w art. 233 § 1 kpc, Sąd doszedł do przekonania, iż powództwo wniesione przez małoletnich M. i P. O. przeciwko M. O. (2) o podwyższenie alimentów zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 krio rodzice zobowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Z przepisu powyższego wynika, że rodzice mogą być zwolnieni od świadczeń alimentacyjnych w stosunku do dziecka tylko wtedy, gdy dziecko posiada własny majątek, a dochody z tego majątku wystarczają na całkowite pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. We wszelkich innych wypadkach na rodzicach ciąży stanowiący obowiązek utrzymania dziecka, ograniczony ich możliwościami zarobkowymi i majątkowymi stosownie do art. 135 § 1 krio. Co do zasady obowiązek alimentacyjny obciąża obydwójce rodziców, jeśli nie wykażą, że są osobami całkowicie niezdolnymi do podjęcia zatrudnienia, a z taką sytuacją w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia.

W razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego (art. 138 krio), przy czym przez zmianę stosunków należy rozumieć zmianę okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego - istotne zwiększenie lub zmniejszenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 krio wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się wyroku zasądzającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich zmniejszeniu lub zwiększeniu. Zmiana orzeczenia możliwa jest zasadniczo w razie zmiany stosunków powstałych po wydaniu prawomocnego orzeczenia.

Granice obowiązku alimentacyjnego – zgodnie z treścią art. 135 § 1 krio – wyznaczone są potrzebami uprawnionego oraz możliwościami zarobkowymi i majątkowymi zobowiązanego, przy czym należy zaznaczyć, że dziecko ma prawo do równej stopy życiowej co jego rodzice – in concreto oznacza to, że stopień zaspakajania jego potrzeb nie powinien być niższy niż poziom życia jego rodziców. Realizacja obowiązku alimentacyjnego względem dziecka może polegać także w całości lub części na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie (art. 135 § 2 krio).

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że oboje rodzice M. i P. O. zobowiązani są dostarczać im środków utrzymania i dbać o ich wychowanie. Obowiązek ten może być realizowany dobrowolnie przez obojga rodziców, którzy będą zaspakajać usprawiedliwione potrzeby małoletnich, bądź też przez łożenie przez jednego z rodziców do rąk drugiego rodzica określonej kwoty pieniężnej na zaspokojenie tych potrzeb. Podkreślić należy przy tym, iż chodzi tu o zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej.

Z porównania stanu faktycznego istniejącego w czasie zawarcia ugody w sprawie sygn. akt III RC 136/12 oraz wyrokowania w niniejszej sprawie wynika, iż sytuacja bytowa małoletnich powodów i ich matki uległa zmianom, już choćby i z tego względu, że od tego czasu upłynął już okres ponad dwóch lat. Oczywistym jest, iż w tym czasie zmianie uległy ceny podstawowych artykułów spożywczych, przemysłowych i usług, co wiąże się także ze wzrostem kosztów utrzymania powodów. W rozpatrywanym okresie nastąpił również wzrost opłat związanych z utrzymaniem i eksploatacją domu, co potwierdza zebrany w sprawie materiał dowodowy w postaci zeznań matki powodów I. O. i przedłożonych przez nią faktur i rachunków dokumentujących fakt ponoszenia w/w opłat. Należy odnotować, że obecnie matka powodów uzyskuje wynagrodzenie za pracę w kwocie około 200 zł wyższej aniżeli w 2012 r., nie mniej jednak uznać należy, że okoliczność powyższa nie wpłynęła znacząco na poprawę ogólnej sytuacji finansowej i bytowej

rodziny z uwagi na fakt, iż obecnie matka powodów jest obciążona spłatą kredytu bankowego w wysokości 512 zł miesięcznie, które to zobowiązanie zostało zaciągnięte na remont domu (dachu budynku mieszkalnego i łazienki).

Ustalając aktualny koszt miesięcznego utrzymania małoletnich powodów Sąd oparł się zasadniczo na zeznaniach ich matki I. O. oraz na przedłożonych do akt sprawy fakturach i rachunkach dokumentujących fakt ponoszenia opłat związanych z utrzymaniem domu i dokonywania zakupu odzieży i artykułów szkolnych dla powodów. Biorąc pod uwagę wiek powodów i całokształt zebranego w sprawie materiału dowodowego, a także kierując się zasadami logiki i doświadczenia życiowego Sąd ustalił aktualny koszt utrzymania małoletniego M. O. (1) na kwotę około 780 zł miesięcznie, zaś małoletniego P. O. - na kwotę około 760 zł. W ocenie Sądu w chwili obecnej miesięczne wydatki ponoszone na utrzymanie powodów nie przekraczają wskazanych kwot. Podane kwoty pieniężne pozwalają zabezpieczyć podstawowe potrzeby dzieci na należytym poziomie, z uwzględnieniem ich wieku oraz konieczności zapewnienia im właściwych warunków rozwoju zarówno pod względem fizycznym, psychospołecznym, jak i ogólnopoznawczym.

W tym miejscu zaznaczyć trzeba, że Sąd nie dał wiary zeznaniom przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów, iż koszty związane z wyżywieniem każdego z synów dziecka wynoszą 400 zł miesięcznie (oprócz obiadów spożywanych przez nich w szkole), gdyż jest to suma zawyżona i nie znajduje należytego potwierdzenia w materiale dowodowym sprawy. Zauważyć należy, że obaj powodowie od poniedziałku do piątku spożywają obiady w stołówce szkolnej, przy czym koszt w/w posiłków (łącznie około 140 zł miesięcznie) został również zaliczony przez Sąd do kosztów utrzymania dzieci. Dlatego też Sąd ustalił dodatkowe koszty związane z wyżywieniem każdego z małoletnich (poza obiadami szkolnymi) na kwoty po 350 zł. Przy aktualnych cenach żywności i uwzględnieniu okoliczności, że w czasie wolnym od zajęć szkolnych małoletni muszą mieć zapewnione obiady w domu, uznać należy, że jest to stawka adekwatna do potrzeb żywieniowych nastoletnich chłopców. Sąd obdarzył natomiast wiarygodnością twierdzenia I. O., że na zakup odzieży dla synów wydatkuje miesięcznie kwotę 100 zł (M.) i kwotę 90 zł (P.), uznając, że podane kwoty w pełni zabezpieczają potrzeby w tym zakresie. Sąd nie uznał również za zawyżone wydatków na środki higieniczne, kosmetyki i środki czystości określonych przez matkę małoletnich powodów na kwoty po 30 zł na rzecz każdego z uprawnionych. W ocenie Sądu aktualne przeciętne ceny w/w produktów pozwalają wnioskować, iż wydatki na powyższe cele mogą realnie kształtować się na wskazanym poziomie.

Nadto, Sąd uwzględnił również jako zasadne koszty związane z uczęszczaniem małoletnich do szkoły, na które składają się: składka na komitet rodzicielski - po 30 zł rocznie, ubezpieczenie - po 50 zł rocznie, zakup podręczników i przyborów szkolnych - około 625 zł rocznie (M. O. (1)) i około 430 zł rocznie (P. O.). Po rozbiciu w/w kwot na poszczególne miesiące należało uznać, że wydatki szkolne wynoszą około 60 zł w przypadku M. i około 45 zł w przypadku P.. Bez wątplenia wskazane wydatki, w związku z uczęszczaniem powodów do szkoły, muszą być uznane za uzasadnione i konieczne składniki miesięcznych kosztów ich utrzymania. Zaznaczyć należy, że Sąd dokonał weryfikacji kwot podanych przez matkę jako wydatkowanych na zakup podręczników i przyborów szkolnych dla synów w oparciu o przedłożone do akt sprawy faktury VAT dokumentujące wysokość wydatków poniesionych na w/w cele. Biorąc również pod uwagę, że małoletni powodowie są w wieku intensywnego rozwoju intelektualnego i poznawczego za celowe należało uznać również wydatki ponoszone na rozrywkę i rekreację w łącznej kwocie 30 zł w skali miesiąca.

Mimo iż powodowie nie cierpią na żadne przewlekłe schorzenia wymagające systematycznego leczenia, Sąd uwzględnił również w miesięcznych kosztach utrzymania dzieci kwoty po 30 zł tytułem zakupu leków stosowanych doraźnie w przypadku tzw. chorób sezonowych.

Nie bez znaczenia dla kosztów utrzymania małoletnich powodów są również wydatki związane z utrzymaniem domu, w których małoletni powodowie jako pełnoprawni członkowie rodziny uczestniczą wraz z innymi domownikami. W tej części zasadniczo nie zostały one zawyżone przez matkę powodów. Sąd dokonał weryfikacji podanych wydatków na podstawie przedłożonych do akt faktur VAT i dowodów wpłaty dokumentujących fakt ponoszenia opłat. Dla potrzeb niniejszego postępowania przyjęto, iż wydatki związane z utrzymaniem domu kształtują się na poziomie około 334 zł w skali miesiąca i składają się na nie: opłata za wywóz nieczystości - 45 zł, opłata za pobór energii elektrycznej - około 170 zł, opłata za gaz - około 23 zł, podatek od nieruchomości - 5 zł (60 zł rocznie), zakup opału (węgla i drewna) - 91 zł

(1 100 zł rocznie). Biorąc pod uwagę, że w lokalu zamieszkują obecnie trzy osoby, to na każdego z powodów przypada 1/3 tych kosztów, a więc są to kwoty po około 111 zł miesięcznie.

Mając na względzie powyższe Sąd uznał, iż średni koszt utrzymania M. O. (1) w skali miesiąca wynosi około 780 zł, zaś P. O. - około 760 zł, a zatem w chwili obecnej niezbędne są wyższe kwoty na zaspokojenie potrzeb małoletnich, aniżeli po 300 zł miesięcznych alimentów należnych powodom od pozwanego na mocy ugody z dnia 13.06.2012 r. zawartej w sprawie Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl. sygn. akt III RC 136/12.

Z porównania stanu faktycznego istniejącego w dniu zawarcia ugody w sprawie III RC 136/12, tj. w dniu 13.06.2006 r. oraz wyrokowania w niniejszej sprawie wynika, iż sytuacja finansowa i bytowa pozwanego M. O. (2) nie uległa istotnym zmianom na przestrzeni tego okresu, w szczególności brak podstaw do przyjęcia, że z uwagi na chorobę oczu, na którą cierpi pozwany (zanik nerwów wzorkowych, zez rozbieżny oka lewego, astygmatyzm krótkowzroczny obu oczu), w ostatnim czasie radykalnie pogorszyły się jego możliwości zarobkowe. Zauważyć bowiem należy, że pozwany w czasie trwania poprzedniej sprawy o alimenty cierpiał na te same schorzenia, które po raz pierwszy zdiagnozowano u niego w 2009 r. W świetle powyższego nie sposób więc przyjąć, że schorzenie okulistyczne pozwanego, choć niewątpliwie poważne, stanowi okoliczność nową w rozumieniu przepisu art. 138 krio, warunkującą zmianę zakresu obowiązku alimentacyjnego. Pozwany zaś nie wykazał w toku obecnego postępowania, iż jego stan zdrowia uległ pogorszeniu od tamtego czasu, nie ulega zaś wątpliwości, że zgodnie z ogólną regułą to na nim, jako na osobie, która z danego faktu wywodzi korzystne dla siebie skutki prawne, spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie. Zauważyć należy, że pozwany, jak sam przyznał, obecnie nie kontynuuje leczenia okulistycznego. Ostatnia wizyta u okulisty miała miejsce w 2012 r.

Wskazać należy również, że zgodnie zaś z art. 135 § 1 krio zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Co do zasady obowiązek alimentacyjny obciąża oboje rodziców, jeśli nie wykażą, że są osobami całkowicie niezdolnymi do podjęcia zatrudnienia, a z taką sytuacją (mimo przeciwnych deklaracji pozwanego w tej kwestii) w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie uzasadnia bowiem przyjęcia, że M. O. (2) jest osobą o całkowitej lub choćby częściowej niezdolności do pracy, gdyż do chwili obecnej nie poczynił należytych starań w kierunku uzyskania stosownego orzeczenia o niezdolności do pracy, stopniu niepełnosprawności, a w konsekwencji - renty z tytułu niezdolności do pracy. Wprawdzie na rozprawie w dniu 03.12.2014 r. stwierdził, że rozpoczął już starania o przyznanie renty, jednakże fakt, że uczynił to dopiero w trakcie sprawy o podwyższenie alimentów, prowadzi do wniosku, iż czynność powyższa została przedsięwzięta na użytek niniejszego postępowania, tym bardziej, że od postawienia diagnozy schorzenia okulistycznego pozwanego, co miało miejsce w 2009 r., minął okres pięciu lat. O tym, że pozwany posiada aktualnie możliwości zarobkowe świadczy choćby i to, że wykonuje on prace dorywcze polegające na robotach polowych, leśnych czy też remontowo-budowlanych. Mimo słabego wzorku kieruje również samochodem osobowym i ciągnikiem rolniczym, co jest nie kwestionowane. Skoro część usług świadczy sąsiadom nieodpłatnie (jak zeznał), nie ma - zdaniem Sądu - przeszkód, aby za wykonywanie w/w pobierał wynagrodzenie. Dodać również należy, że w 2012 r. pozwany pracował zawodowo jako pomocnik stolarza w firmie (...) w Z., a wcześniej - także przy pracach przy budowie autostrady, mimo iż stan jego wzroku nie był wówczas lepszy aniżeli obecnie. Skoro zaś obecnie pozwany zupełnie zaniechał poszukiwania stałego zatrudnienia, a z drugiej strony nie podjął dotychczas zdecydowanych kroków w celu uzyskania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, uznać należało, że w chwili obecnej pozwany, ograniczając swą aktywność zawodową do okresowego podejmowania prac dorywczych, nie wykorzystuje w pełni swoich możliwości zarobkowych. Nie można bowiem pominąć zasady, że przy ustalaniu zakresu obowiązku alimentacyjnego Sąd ocenia potencjalne (hipotetyczne) możliwości zarobkowe osoby zobowiązanej do alimentacji. Fakt, iż pozwany M. O. (2) zdecydował się w dużej mierze na życie na koszt swoich rodziców emerytów, nie może wpływać na ujemnie na zakres jego obowiązku alimentacyjnego wobec synów i nie wyklucza konieczności alimentowania małoletnich na poziomie odpowiednim do ich usprawiedliwionych kosztów utrzymania. Skoro bowiem pozwany posiada na swoim utrzymaniu małoletnie dzieci powinien dołożyć wszelkich starań w celu maksymalnego wykorzystania swoich możliwości zarobkowych i wykazać większą aktywność w kierunku znalezienia zatrudnienia stanowiącego źródło pewnego i regularnego dochodu (bądź też uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy).

Reasumując uznać należy, że okoliczności ustalone w przedmiotowej sprawie dotyczącej podwyższenia alimentów uzasadniają żądanie na podstawie art. 138 krio zmiany wysokości obowiązku alimentacyjnego pozwanego wobec powodów, ustalonego ugodą sądową z dnia 13.06.2012 r. w sprawie sygn. akt III RC 136/12. Powołany wyżej przepis może być podstawą powództwa o zmianę wysokości alimentów co do zasady wówczas, gdy po uprawomocnieniu się poprzedniego orzeczenia nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca zmianę orzeczenia. Skoro zatem wystąpiły nowe okoliczności, które doprowadziły do zmiany stosunków majątkowych i osobistych zarówno po stronie powodów, jak i pozwanego uznać należało, że żądanie zmiany orzeczenia w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego zasadniczo zasługuje na uwzględnienie. Zaistniałe nowe okoliczności nie są jednakże na tyle doniosłe, aby mogły spowodować podwyższenie wysokości alimentów należnych powodom od pozwanego aż do kwot po 600 zł miesięcznie na rzecz każdego z uprawnionych. W ocenie Sądu kwotą adekwatną do aktualnej sytuacji finansowej i bytowej stron, w tym w szczególności do obecnej wysokości kosztów utrzymania małoletnich, które wynoszą około 780 zł w przypadku M. O. (1) i około 760 zł w przypadku P. O. oraz możliwości finansowych pozwanego, będą kwoty po 400 zł miesięcznie. Alimenty we wskazanych kwotach pozwolą z jednej strony pokryć w części usprawiedliwione potrzeby małoletnich powodów, z drugiej zaś strony nie przekraczają możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego, przynajmniej tych ocenianych hipotetycznie. Ustalając zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego względem powodów Sąd wziął pod uwagę, że obowiązek alimentacyjny obciąża obydwój rodziców, a więc również matkę powodów I. O., która jest osobą aktywną zawodowo, osiągając dochód z pracy w kwocie około 1 990 zł netto, bez wątplenia może więc również w formie świadczenia pieniężnego wykonywać swój obowiązek alimentacyjny względem małoletnich synów. W tym miejscu nadmienić należy, iż kwoty alimentów zasądzonych od pozwanego na rzecz powodów stanowi więcej niż połowę ich miesięcznych kosztów utrzymania, jednakże Sąd uwzględnił okoliczność, iż osobistych starań o wychowanie dzieci dokłada głównie I. O., która na co dzień sprawuje nad nimi opiekę, co na mocy art. 135 § 2 krio stanowi również formę wykonywania obowiązku alimentacyjnego rodzica wobec małoletniego dziecka. Z uwagi na to, że co najmniej od kwietnia 2014 r. (od chwili wyprowadzki z domu) pozwany nie uczestniczy czynnie w procesie wychowawczym synów w takim stopniu co matka, powinien w ocenie Sądu w wyższym stopniu aniżeli I. O. przyczyniać się do kosztów utrzymania synów.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd w oparciu o treść art. 138 krio podwyższył z dniem 09.12.2014 r. (data wyrokowania w sprawie) wysokość alimentów ustalonych ugodą z dnia 13.06.2012 r. zawartą w sprawie Sądu Rejonowego w Ząbkowicach Śl. sygn. akt III RC 136/12 z kwot po 300 zł (łącznie 600 zł) do kwot po 400 zł (łącznie 800 zł) w skali miesiąca (pkt I wyroku). W pozostałym zakresie powództwo, jako nie znajdujące usprawiedliwionych podstaw w materiale dowodowym sprawy, podlegało oddaleniu (pkt II wyroku).

O kosztach procesu orzeczono w oparciu o art. 102 kpc odstępując od obciążenia pozwanego M. O. (2) kosztami postępowania z uwagi na jego trudną sytuację materialną związaną z brakiem stałego dochodu (pkt III wyroku).

Rygor natychmiastowej wykonalności wyrokowi w pkt I nadano na podstawie art. 333 § 1 pkt. 1 kpc (pkt IV wyroku). Zgodnie z tym przepisem Sąd nadaje z urzędu wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli zasądza alimenty co do rat płatnych po wniesieniu powództwa. Powyższa reguła ma również zastosowanie w sprawach o podwyższenie alimentów.